

14

Anca Munteanu, Iuliana Costea
(coordonatori)

**PSIHOLOGIA TRANSPERSONALĂ
ÎN MIȘCARE:
PROIECTE, INTERVENȚII ȘI REZULTATE**

Editura EUROBIT
Timișoara, 2016

Cuvânt înainte

În luna octombrie 2015, s-a desfășurat la Lisabona, *Conferința Anuală a Asociației Europene de Psihologie Transpersonală, cu titlul „Psihologia Transpersonală în mișcare: proiecte, intervenții și rezultate”*.

Era o toamnă aurie, cu irizări de aur vechi, iar Lisabona ne-a întâmpinat cu frumusețea ei aristocratică inconfundabilă.

A fost un autentic regal științific, memorabil, tandru, provocator pentru neîncepute interogații și reflecții, dar și pentru cristalizarea unor noi colaborări și prietenii, sau pentru fortificarea celor deja existente.

Lait motivul care a dominat suveran lucrările acestei manifestări științifice (comunicări și ateliere deopotrivă), a fost strădania tuturor participanților, exponenți din cele mai diverse câmpuri disciplinare, de a promova culorile noii paradigme, în pofida tuturor vrăjmașilor ei.

Volumul de față reunește doar o parte din lucrările prezentate la Lisabona, dar promovează, în același timp, dintr-o intenție deloc inocentă, articole semnate de tinere speranțe ale orientării transpersonale.

Așa cum rezultă și din dedicația acestei cărți, ea apare sub pecetea înaltă a celei care ne-a părăsit, în 24 martie a.c., prof.univ.dr. Mariana Caluschi, de la *Universitatea „Petre Andrei”* din Iași. Mariana a fost un simbol al *Luminii*, care ne-a înnobilat viața noastră, a celor din jur, prin inepuizabilele sale daruri de energie, noblețe, căldură, generozitate și iubire. Fiind un slujitor pasionat și fidel al mișcării transpersonale din România a organizat la Iași, în septembrie 2014, conferința anuală

ETPA. Nimeni nu putea bănuși atunci că reuniunea europeană din capitala moldavă avea să fie cântecul ei de lebedă, ultima sa reverență somptuoasă din agora.

Cert este că spiritul Marianeî Caluschi va rămâne nestins lăcătuit în potirul sacru al inimilor noastre. Iar culoarea verde pe care am ales-o pentru copertele acestui volum, nu este deloc întâmplătoare, deoarece ea se vrea un simbol al certitudinii că primăverile ființei sale vor lăstări mereu, prin mlădițele fără de număr ale studenților săi, pentru ca viitorul să intre pe ușă.

Coordonatoarele

Spiritualitatea copilului, un univers fascinant

Anca Munteanu¹

Copiii sunt mâinile cu care ne prindem de rai.

H.Ward Beecher

Prolog

Abordarea parcelară a vârstei infantile este o cale care provoacă suplimentar neantizarea condiției umane. Iată de ce sub pavilionul psihologiei transpersonale, adică a direcției reformatoare din știința psihologică a demarat, de peste un sfert de veac, recuperarea spiritualității copilului. Primii truditatori care s-au angajat în deservirea acestei cauze provin din spațiul anglofon, dar astăzi preocuparea respectivă racolează noi și noi cercetători de pretutindeni.

Amplitudinea și seriozitatea acestui curent este atestat de multitudinea lucrărilor și a manifestărilor științifice special destinate, dar și de constituirea *Asociației pentru Spiritualitatea Copilului (Association for Children's Spirituality, 2006)*, precum și a *Jurnalului Internațional pentru Spiritualitatea Copilului (Journal of Children's Spirituality, 1995)*.

Important de menționat este că s-au adunat, prin strădania unor cercetători englezi și americani sute de

¹ Prof.univ.dr., Universitatea de Vest din Timișoara

experiențe spirituale infantile (apud M. Piechowski, 2001). Invocând o statistică edificatoare vom consemna că E. Robinson (1977/83, apud Piechowski, 2001), chestionând 362 respondenți a aflat că la segmentul populațional vizat, 10% dintre experiențele spirituale s-au produs sub vârsta de 5 ani, 70% între 5 și 15 ani, iar 19% peste 15 ani. O configurație interesantă pentru frecvența experiențelor spirituale a obținut și E. Hoffman (1992). Astfel, din cele 134 persoane pe care le-a avut în vedere, 23% dintre ele au trăit asemenea experiențe în jurul vârstei de 3-4 ani, restul procentelor se referă la intervalul cuprins între 5-15 ani.

Pentru circumscrierea mai profundă a problematicii, vom adăuga că Robinson (1977/83) a detectat, pe același lot de 362 subiecți și modul cum se prezintă intensitatea trăirilor pe parcursul copilăriei, comparativ cu adolescența. Și anume: 13% din cei chestionați consideră că experiențele lor spirituale au fost mai puternice în copilărie decât la adolescență, 17% n-au constatat diferențe între cele două etape ontogenetice, iar pentru 70% dintre respondenți acest tip de trăiri s-au intensificat pe măsura acumulării anilor.

Contrar ideii desuete, consacrată de biserica creștină, dar și de știința materialistă, dimensiunea spirituală este o caracteristică naturală și activă la vârsta infantilă, în primul rând deoarece copilul este mai aproape de sursă, iar inocența, uimirea, bucuria și entuziasmul nu au fost încă jugulate de "rinocerita" societății în care trăim. Strălucitul poet W. Wordsworth (apud S. Taylor, 2011, p. 93) nota, cu pana lui inspirată: "cerul e întins lângă noi în copilărie", până când „ușile închisorii încep să se închidă”.

De asemenea, capacitățile sale perceptive funcționează la cote înalte de aceea întâlnirea copilului cu lumea este directă, intensă, încărcată de inegalabilele arome ale plenitudinii și sacralității. "Cred, afirmă Alison Gopnik (2006, p. 11) că pentru bebeluși, fiecare zi e ca prima iubire la Paris".

Forța absorbantă a copilului în fața stimulilor care se exercită asupra lui se justifică, având în vedere că undele cerebrale theta domină între 2 - 6 ani (D. Perlmutter și A. Villoldo, 2013), cât privește prevalența imaginației și a gândirii în imagini, aceasta se datorează funcționării preponderente, până la vârsta de 11 ani, a emisferei drepte a creierului, ceea ce asigură inclusiv conexiunea cu paleocortexul, zonă care gestionează inducerea stărilor neobișnuite de conștientă (N. Bush, apud P. Drouot, 1999).

Tulburătoarea autobiografie lăuntrică scrisă de Jung este pigmentată cu un șirag de experiențe spirituale (inclusiv onirice) pe care le-a trăit de la o vârstă fragedă și care i-a "luminat ca fulgerul caracterul de eternitate al copilăriei..." (Jung, 1996, p.35).

Paleta experiențelor spirituale ale copilului este diversă și multicoloră: prezența divinității, conștienta relațională, trăirea unității și plenitudinii, amintiri din vieți anterioare, vise premonitorii, vindecări miraculoase și uneori chiar experiențe în proximitatea morții (NDE) etc. Trăirile respective apar îndeosebi spontan, indiferent de locație și sunt adeseori atât de efervescente încât pot amprenta definitiv întreaga existență a persoanei.